

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primește abonamente Ioan Bianu, profesor, București.
Calea Victoriei nr. 135.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Românii circumspecți se fie.

Au ajuns Românii cu politica lor într'un stadiu, care poate fi decizător. Și nu numai pentru un an sau doi, ci decizător pentru secol, dacă nu pentru totdeauna.

Șovinismul maghiar în răsfașul seu, după noroacele care s'au ținut lanț de el peste un pătrar de secol, a ajuns să creadă, că intențiunilor și scopurilor lui nimica nu mai poate sta împotriva. Statul național maghiar de cincisprezece milioane de Maghiari curăț ca cristalul, s'a părut șovinismului maghiar numai mai ieri-alaltăieri, că are să devină realitate. Românii, Slovaci, Sârbii, Rutenii și Germanii, ca mâne, aveau să fie numai riște reminiscențe din trecut, cum sînt Cumanii, încolo însă Maghiari și Maghiari încarnați.

Ilusii pierdute!

Au venit Românii și au zis în tonul cel mai energic, pe față și decisiv: *quod non*.

Atunci șovinistii au crezut să înfrângă pe Români. În credința despre omnipotența lor politică au început cu procese și întemnițări fără de sfârșit. Se puseră și cu un avânt de uriași voiau ca Ardealul, Banatul și ținuturile ungurene locuite de Români să le transformeze sau în temnițe uriașe sau în pustietăți deșertate de locuitorii duși prin temnițele Țerii-Ungurești.

Românii rînd pe rînd au stat înaintea curților cu jurați, alcătuite din șovinisti maghiari cu procurori din șovinisti maghiari, sau cu procurori teroriști de șovinisti maghiari. Și cu toate-că forța de care printr'un noroc orb dispuneau în mod nefermuit, au adus verdicte după placul șovinismului, apărările Românilor au înălțat prestigiul moral al acestora, încât Maghiarii înșiși au început a fi jigniți de victoriile lor proprii.

Cine a asistat la procesul din urmă al redactorilor „Tribunei” înaintea curții cu jurați din Cluj și cine și-a luat osteneala a urmări cu atențiune cum s'au apărât Românii cu ocaziunea aceea, s'a convins, că Maghiarii s'au săturat de victoriile lor cu verdictele juraților lor.

Și Maghiarii preocupați de aspirațiunile lor utopice au trebuit să recunoască, că fiecare victorie a lor este egală cu câte o înfrângere, care repețindu-se încă numai de puține-ori, le va aduce desastrelor cele mai inevitabile.

Să nu creadă cineva, că ne măgulim pe noi înșine, fiindcă sîntem Români. Este adevăr nedisputabil, că în toată lupta politică a Românilor, în special în lupta de trei ani încoace, victoria morală a fost totdeauna pe partea românească.

Victoria morală însă în toate împrejurările nu rămâne legată de locul și de publicul unde este reportată. Așa s'a întâmplat și cu victoriile morale ale Românilor.

Abia răsunau nebuștile „eljenuri” din gurile juraților șovinisti maghiari în sala tribunalului din Cluj și ziarele de peste nouă țări și nouă mări răsunau de condamnări îndreptate contra nebuliei șovinite maghiare și de considerări favorabile pentru cauza, pentru care Românii îndurau înfrângeri prin verdicte nerumegate.

Răsunetul presei europene însă negreșit că n'a rămas nici el fixat numai în ziare. El a trebuit să străbată prin cabinetele diplomaților și să se întoarcă să isbească chiar și urechile șovinistilor maghiari.

Nu mai așa ne putem explica împrejurarea, că de vre-o câteva zile încoace vedem simptome, care surescitează în noi credința, că se petrec metamorfoze mari și în sinul șovinismului maghiar dela un extrem până la celalalt. Și nu numai dintr'o parte, ci din multe părți ne vin știri, că atitudinea cea crâncenă a șovinismului maghiar s'a muiat și că ne aflăm într'un timp de desheț politic.

Sau n'am avut ocaziune să vedem și din coloanele noastre cum a început presa maghiară a se ocupa cu cestiunea română?

Victoria morală a Românilor constrînge și pe șovinisti a se scobori din înălțimile aerice ale Olimpului maghiar și a se cugeta și ei la o deslegare a cestiunii române, ca nu cumva cestiunea să le crească peste capete.

Din trecutul mai de aproape și din cel mai depărtat cunoaștem firea șovinismului maghiar. Tendința lui este totdeauna să tragă pe sfoară pe alții și el să încaseze favorurile, de se poate toate, de nu cât se poate de multe.

Munți de aur promiteau ei pe la 1865 și 1866. Dar îndată-ce s'au văzut în posesiunea puterii la 1867 au întors spatele și de promisiuni nu au mai voit să știe. În cele din urmă li-s'a făcut greu de legile codificate de ei înșiși.

lor sufletești încredințat, înaintea Maiestății Sale preabunului nostru Monarch!

Feerică zi, mai presus de toate însuflețitoare privilegii, expresiunea celei mai înfocate frățesti iubiri ce încălzia inimile și se reoglinda pe fețele deputaților români.

Din contră, comică impresie a produs mulțimea „kalpagurilor” îngâmfate și fudule, nu mai puțin sarbedele fețe rase ale popilor ungurești. Ridicolă, iesuitică și mai virtos suspicioasă înfășoșare, căci nimic alta, decât suspiciune strînău în noi șoaptele și susurările neîmpăcaților nostri dușmani, date din gură în gură, cu întrebările: Care e Pavel? Acesta e Pavel.

Și pe când bărbăteasca ținută, impunătoare figure ale Preasfinților Lor și ale deputaților, care îi însoțeau, puneau la respect și țineau la cuvenită distanță mulțimea reuțăcioasă, cu un zuzet abia observabil sosește trenul de curte. Din cupeu se dăduseră înaltul oaspe, Maiestatea Sa, în uniformă de general de cavalerie, sprinten, vioiu și cu atâta tinerească elasticitate, încât a surprins și înveselit inimile tuturor veniți spre a Lui întîmpinare, dar mai virtos ale Românilor, care deși excluși de pe peron, la potrivit moment au lăsat să răsună cea mai cordială salutare de: „Să trăască!”

Monarchul primește omagiul prin graiul viceșpanului, ținut în termeni scurți și sinceri la fel (?). Salută de fericită revedere pe simpaticul Wenkheim; apoi pe Excelența Sa episcopul Pavel, adresându-i întrebarea: „Dela Oradea vii?” „Nu, Maiestate, dela Beiuș.” „Cum îți slujește sănătatea? Bine, Majestate. Cătră

Așa e firea lor.

Cu promisiuni frumoase în stil mare încă n'au început. Pot însă să înceapă mâne sau poimâne, după-ce vedă că arma, că numai vre-o câțiva răsvrățitori fac sgomot în lume, dar mulțimea e mulțumită și liniștită, s'a tocit și nu mai face efect nicăiri.

Creduli însă Românii se nu fie. Cu măruntășuri scilpicioase se nu suferă a se apropia de dinșii nimenea și nici șovinistii maghiari.

Drepturi sigure cu garanții, care se nu se poată străcura printre cele câte cinci degete ale pumnilor, eată cu ce trebuie să se prezenteze bărbații politici ai Maghiarilor înaintea Românilor, dacă voesc să deslege în mod serios, onorabil și folositor cestiunea română și dacă prin deslegare vor să producă mulțumire între Români.

Bărbații politici ai Maghiarilor se știe, că deslegând astfel cestiunea română, deslegă în chipul cel mai salutar cestiunea statului unguresc. Pentru-că nu vor promova numai încrederea Românilor în trăinicia statului unguresc și în posibilitatea desvoltării lor firești într'insul ca Români, ci vor promova încrederea tuturor naționalităților din țeară, și iubirea tuturor cătră patrie, care are să le fie mamă bună, ear' nu ciumă, ca sub șovinismul cu tendințe de a exclude tot ce nu e maghiar.

Deci deosebită atențiune și prudentă!

O greșală politică în urma unei încrederi fără multă examinare și fără de a pretinde garanții, ar pute deveni fatală nu numai pentru noi Români, ci pentru toate naționalitățile și pentru însuși statul unguresc, care ar căde victimă sigură din cauza șovinismului orb maghiar cine știe în favorul cărui inimic extern, nu numai al statului unguresc și al monarhiei austro-ungare, ci poate al civilizațiunii europene.

Românii au o misiune înaltă. Să caute a rămâne vrednici de dînsa până în sfârșit.

Episcopul Pavel „rehabilitat”.

Presa maghiară se ocupă cîntînd pe toate octavele cu „reabilitarea” episcopului Pavel. O parte condamnă adresa ministrului Csáky cătră episcopul Pavel. În această adresă se zice între altele:

„Am onoare a împărtăși, că declarațiunile detaliate, pe care le-ați dat Excelența Voastră după aparițiunea broșurii preotului Pituk, precum și așternerea cătră Eminența

Sa primatele Vaszary, dimpreună cu actele acluse le-am examinat cu de-amăruntul, prin acestea s'a stabilit, că tendința nepatriotică imputată Excelenței Voastre este pe deplin exclusă. Donă acuse s'au ridicat; întâiu aceea, că dispozițiunile ministeriale referitoare la instrucțiunea obligatorie a limbii maghiare, nu au întîmpinat din partea Excelenței Voastre destulă atențiune, și apoi că există o dispozițiune pozitivă, prin care credincioșilor li-se impune ca datorință exclusivă întrebătoare a limbii române, chiar și în convenirea privată. Cu privire la prima acuză, țin acel regulativ de pe deplin satisfăcător, pe care l-ați făcut Excelența Voastră cu privire la instrucțiunea limbii maghiare în școalele elementare pe baza hotărîrii unanime din sinodul diecesan din anul 1882, și care regulativ conține dispozițiuni detaliate în interesul executării planului ministerial de învățămînt din anul 1879. Țin pe deplin liniștitoare dispozițiunile, pe care Excelența Voastră le-ați luat în afacerile gimnasiunii din Beiuș conform circularului meu, și în legătură cu aceasta trebuie să declar, că nu țin de imparțiale și neinteresate acuzațiunile cuprinse în broșura preotului Pituk, căci acesta le aduce în legătură cu afacerile sale proprii și eu nu pot să-l iau de judecător în special pentru limba maghiară, deoarece-ce din cercetare reiese, că totmai el a fost acela, care a luat o parte conducătoare la protestul în contra dispozițiunii episcopului, prin care se cerea introducerea limbii maghiare la acel gimnasiu”.

Nota ministrului constată mai departe, că și afirmarea lui Pituk, că a fost alungat din parochia sa, nu corăspunde adevărului. Ceea-ce privește circularul episcopului, care a format baza acuzațiunii de lipsă de patriotism, declară ministrul după traducerea autentică a acestui act, că în acesta nu se cuprinde nici o tendință în contra limbii statului, căci acel circular nu ordonează folosirea obligatorie a limbii române în viața privată, că numai se arată dorința, că instrucțiunea în *spiritualibus* să fie în limba bisericii în acele școale, în care această limbă nu se mai vorbește de popor.

Deoarece-această dispozițiune se referă la spirituale, în contra cărora nu se poate face nici o observațiune, acusa cade cu totul. Ministrul nu poate trece fără observațiune expresiunea din circular, prin care limba bisericii se identifică cu limba maternă, căci și biserica greco-catolică are credincioși de diferită limbă, ca și alte confesiuni. Ministrul mai are o observațiune față cu pasagiul ultim din circular, unde se aduce în legătură neglijarea limbii rituale în bisericile greco-catolice, cu păgubirea acestei biserici. Aici nu este nex causal, dovadă confesiunea rom.-catolică, care

înfiorește, deși limba liturgiei nu este înțeleasă de credincioși. De altminteralea, încheie ministrul, le iau cu liniște la cunoștință celelalte lămuriri asupra celor cuprinse în broșură. Vă rog, Excelență, în propriul cerc de activitate să încunoștiințați pe preotul Pituk, că aici nu se află necesitatea unei măsuri în afacerea sa.

Cestiunea română și presa italiană.

Ziarul italian „Il Diritto” din Roma publică în numărul seu dela 18 Octomvrie următorul articol:

În ședința dela 6 Octomvrie, camera de deputați din Pesta, ministrul de interne dl Hieronymi s'a ocupat exclusiv cu marea cestiune ce preocupă azi întreg imperiul austro-ungar, de agitațiunea română. . . . După guvernul unguresc ar fi sigur, că propaganda română nu se alimentează din nemulțumirea Românilor din Ungaria, ci din isvoare străine. Agitatorii români nu ar fi după guvernul unguresc decât instrumentele docile ale partidului rusofil și antidinastic din România.

Schimbînd adiectivul rus în italian, ai crede că cetești un discurs unui ministru austriac contra irredentiștilor italieni. Neștiind Austria cum să se apere și cum să-și justifice excesele sale de rigoare, calumniază pe irredentiștii italieni calificîndu-i de dușmani ai dinastiei, de republicani, ba chiar de anarhisti susținuți de Francia.

Tot așa califică ministrul unguresc Hieronymi pe Români, care încă nu fac decât a-și apăra naționalitatea de Ruși.

Falsitate enormă: Ministrul unguresc zice că e necesar a nimici odată agitația română tăind toate firele propagandei din București cu Românii din Ungaria și procedînd cu cea mai mare asprime contra agitatorilor.

Aici autorul înșiră cunoscuta panacea a dlui Hieronymi și termină zicînd: Noi credem că asprimea, o simplă imitație a procedurii austriace din vremuri în contra Ungurilor, va contribui nu a rezolva, ci a înăsprî conflictul dintre Români și Unguri și ar fi cu mult mai prudent pentru Ungaria să se împace cu Românii dîndu-le libertatea națională decât a-i lăsa cu sistemul polițenesc.

Ungurii nu ar trebui să uite evenimentele dela 1848 și dela 1849.

DACO-ROMÂNISMUL
și
politica maghiară culturală.

(Art colii dlui Jancsó Benedek.)

III.

Expatriatii și curentele culturale române.

Ardeleanul Ioan Bianu, profesor de limba și literatura română la liceul Sf. Sava din

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Amănunte și scene dela Boroș-Sebiș.

(Amintiri.)

„Accentuarea de frase goale, șovinismul exagerat și excesele condamnabile de stradă stau departe de adevăratul patriotism!” Cuvînt Preambular stă în Boroș-Sebiș.

Pentru completarea celor scrise de fratele Russu-Șirianul în foia „Tribunei” din numărul 205, înainte de ce s'ar trece definitiv la ordinea zilei asupra celor petrecute la Boroș-Sebiș, și mai virtos pentru-că se nu ne scape din vedere nici barem un moment mai remarcabil din acele mari zile, credem că e de lipsă să dăm în vileag aceste amănunte și scene. Ungurii și-au făcut mendrele, au fost și sînt aproape să se iee de cap, noi însă să fim treji, să nu întrelăsăm nici o ocazie spre a ne cuminți și lămurii!

Ziua primă.

Curiositatea mare, agitațiunea spiritelor la extrem, febrearea colosală! Sămbătă de dimineață numeros public la gară. Diferitele deputații prezentau un mosaic la fel. Cu duioasă inimă, cu multă îndestulare și sufletească mîngăiere priviam la înalții nostri prelați, Preasfinții Lor episcopi: Mihail Pavel și Ioan Mețianu, care din mari depărtări, fără de a cruța osteneală, în arșița soarelui abia suportabilă și în pulverea drumului aproape înecătoare, au grăbit ca să depună omagiul lor de fidelitate, al clerului și poporului, păstoririi

episcopul Mețianu: „Episcopul dela Arad?” „Da.” „Te cunosc. Îmbătrânești nițel, dar areți bine!”

Și întocmai! Ilustrul prelat, în îmbrăcămîntea-i de gală orientală, fața rumenă, înfășoșarea-i maiestatică, cu drept cuvînt a înșelat de pe buzele unui deputat — un hătru bun de gură — nimerita asemănare: cușmă ungurească.

„Pare-că ved pe Sfîntul Nicolae de pe drevele iconostasului dela catedrala din Oradea!”

Lozina celor-ce avea să rostească mîne-zi cel mai bun Domn al tuturor or popoarelor Sale credincioase, era dată!

Îndată-ce a eșit Maiestatea Sa din gară, s'au sfîrșit „eljen”-urile, au fost absorbite, ca picurul în mare, de strășnicile: „Să trăască!”

De-a lungul drumului împodobit cu multă artă și de o rară frumșetă, până la castelul contelui Wenkheim, curtiurul Maiestății Sale, marea de Români n'a încetat a-și manifesta necurmat bucuria!

Nu mai puțin a împărtășit bunul nostru popor în cele mai călduroase ovațiuni pe ambii prelați români. Îndesebi, când a zărit trasura episcopului Mețianu, un „hînteu domnesc” — după-cum îi ziseră — „tras de doi roibi, hamurile „ferocate cu argint”, zebtele galbene ca aurul, dîinte șezînd un servitor îmbrăcat în haine de preot, de-a dreapta vizitiul în surman, și doi tineri noi de pînură albă” — în mijlocul în frenetice urale! Da a se auzi singurul surman

românesc între nenumeratele „atle”, „kazagany-uri” și „tarsoly-uri”), în care se împeceau fusurile Ungurilor; și era voinic ficiorul, era adevă cum se zice:

Român de viță veche
Purta opinci, surman, țări
Și cușma pe-o ureche.

Atât la gară, cât și în Boroș-Sebiș, pe tot timpul petrecerii Maiestății Sale acolo, înalții nostri prelați au fost obiectul unui deosebit interes. Mețianu cu aparițiunea-i rară în felul seu, Pavel în urma evenimentelor, care repuseră întreaga țeară în tărăbăceală, evenimentele regretabile, demne de „Zulu-caferii” nostri, puse la cale de o „fledură” de popă, un nebun ipocrit, și comise de „dulcii nostri frați”, îmbătați de apa botezată din partea „uj maghiarilor” (***) tăiați împrejur. În Boroș-Sebiș însuși începînd dela cei mai mari „hazafi”, cu peana de un cot în pălărie, până la cei mai mici căței, cu crunte căutături și ochii scâldați în sângele urei priviau pe episcopul Pavel, se hărjiau cătră el, ca și cătră „spaimă”.

Nici că s'a petrecut în ziua întâiu ceva eveniment mai însemnat, decât că ne făceau haz patriotații, cărora se vede, că încă pe atunci li-se băgase boala în oase de frica Moților, care afirmativ ar fi dorit să se prezenteze înaintea Monarchului în număr de peste 10.000! Ba plimbându-se unii dintre deputații români sdraveni, de statură impu-

nătoare și conversînd în dulcea limbă românească, numai la vederea lor îi scutura frigurile cele „rele” pe voinicșii nostri, și în ferbințelea lor au scăpat a-și releva sentimentele și gândurile de care erau cuprinși: „*Servus magyar államesszme ha az oldhoknah ilyen fiolk vannak!*” *)

Ne făceau însă deosebit haz niște jidovași; gălăgioșii raportori ai ziarelor ungurești; strepezii din rânceala „egységes magyar nemzet”-ului.**) Unul din acesti „cari”, ce rod la inima bunei înțelegeri și pacificului traiu dintre diferitele naționalități ale acestui nefericit pămînt, a făcut un prea interesant „bucluc” pentru a doua zi.

Ziua a doua.

Sosind noi seara dela Moneasa, unde din grația jupînului Bienenstock cântăram buni-bucuroși de foame, asta se vede a fi uitat-o fratele Șirianul, ne surprinde o veste. Se lansase adică printr'un raportor al ziarului „Magyar Hirlap”, devenit celebru prin făurirea celor mai patriotice și deodată a celor mai infamă minciuni cu care s'a blamat patria pentru totdeauna înaintea Împăratului și înțreagă Europa, vestea că episcopul rom.-cat. al Timișoarei Desseffy cu ocaziunea unui prînz ce l-a dat în onoarea lui directorul spitalelor din Arad Mattavovszky se fi aprobat canaliile de stradă din Oradea și reprobant ținuta episcopului Pavel, ba ca să pună pupăza pe colac a susținut, că Pavel nici că ar fi demn să fie

*) Haine ungurești.

**) O strălucire ce spînzură lung pe lîngă sabie.

***) Jidovii maghiar-isați.

*) S nătește bun, „idee de stat maghiar”, dacă au Românii așa copii.

**) națiunea maghiară unitară.

București, zice în conferința sa despre „Literatură și cultură română în secolul XIX.” următoarele: „Socoteala greșită, ori mai bine zis lipsa judecării serioase cauzează, că oamenii nostri cred că valoarea întreagă a bărbatilor distinși din generațiile premergătoare se deduce din împrejurarea, că unii din ei au studiat în străinătate și mai ales la Paris. De aici vine că atragerea firească a Românilor către cultura franceză a trecut în extrem și a devenit o adevărată monomanie. Și cu cât va deveni mai lesnicioasă călătoria și cu cât va crește averea în țeară, cu atât va crește și numărul tinerilor trimiși la Paris. Ne vine în minte povestea despre oile care urmându-se una pe alta sar în afunzime. Această năvală nefericită în străinătate este de vină, că la clasa noastră socială cu dare de mână, care ar trebui să fie și cea mai cultă, nu cetește scriitorii români și nu promovează literatura și cultura română nici în privința materială nici morală, ci cetește și romane franceze, jurnale parisiene și ce e și mai rău în conversațiunea familiară zilnică nu vorbește românește, ci franțuzește; părinții și copiii vorbesc între sine limbă străină, în limba aceea care corespunde între sine prietenii și rude. Și când sunt necesități să converseze românește: vorbesc o limbă amestecată, acel jargon rușinos francezo-român folosit de cei mai mulți advocați la pertractările judecătorești, care îl poți auzi și în parlamentul țării și cetii zilnic în jurnale.

Astfel descrie un scriitor român această cultură francezo-română, care a îmbrăcat cu cu o specie de civilizație societatei României. „La 1848” — zice Gh. Dobrogeanu — „au venit formule vieții noastre sociale orientale în conflict cu cele apusene și acestea au învins. Dar din această învingere astfel de forme politice au rezultat, care în cele mai multe cazuri au rămas forme goale cu foarte puțin conținut, adevărat european, ceea ce privește ideile, principiile și mai ales sentimentele și obiceiurile, căci acestea nu se schimbă atât de grabnic — răul de multe ori are viață foarte lungă — și cîlin-drumul parisiene de toate-ori acoperă un cap plin de idei și principii orientale ca și feurul și isicul și fracul acoperă o inimă cu sentiment tot atât de primitiv ca și caftanul.”

Vorbind odată despre curentele culturale române cu un profesor de literatură română la liceul Sf. Sava, cu dl. Vasile D. Paun, care mai înainte a fost profesor de limbă română al clironomului român, a zis la observările mele asupra curentelor franceze următoarele: „Este adevărat că suntem coplesiti de spirit francez, moravuri și datine franceze, dar în ultimele două decenii a început să vină la putere un curent foarte sănătos, cultura germană, și sunt convins că cu ajutorul acesteia ne va succeda a crea o cultură națională română foarte sănătoasă și profundă”. Din acest moment am urmărit cu atenție influența culturii germane asupra civilizației românești în care am dat, ca nu e atât de generală ca cea franceză, dar este cu mult mai înrădăcinată și serioasă și are mai mare viitor decât aceea.

În discursul academic rostit de Mihail Kogălniceanu la 1870 se află următoarele: „Am să mulțumesc convenirii mele cu bărbatii Germaniei, că am avut ocaziunea fericită a-mi îmbogăți spiritul cu idei reformatoare, care atunci au însușit inteligența Germaniei. Da, universității berlineze, aceste

mame dulci, exemplului acela care ni-l-a dat iubirea de patrie, care am aflat-o în toate straturile societății germane, la boier și la țeran — am să mulțumesc iubirea mea față cu patria română și acel spirit liberal, care m'a înflăcărat în toate acțiunile vieții mele. . . culturii germane, universității berlineze, societății germane și acelor mari bărbați și patrioți, care au lucrat la unitatea și ridicarea Germaniei am să mulțumesc tot ce am devenit în patria mea, căci numai la focul patriotismului german s'a aprins făclia patriotismului român.”

Direcțiunea serioasă națională și patriotică o introduce în viața publică română bărbatii crescuți la sinul culturii maghiare. Pe când a dat și da cultura franceză formele și principii — conținutul adevărat al dat Germaniei — într-unul din romanele este cel mai real și mai desinteresat partidul junimist crescute la sinul culturii germane. În fruntea acestor titid în privința literară stă un Ardelean, Partidul Maiorescu, ear' conducătorul politic este descendentul unei familii boierești din Moldova, Petru Carp. În cartea lui Rudolf Bergner pag. 298 se cetește următoarele: „Merite mari are Carp și marele Ardelean Maiorescu, că Românii ardeleni sunt bine primiți în România. Sunt mulți de aceia în țeară, care ved mai bucuros un Bulgar sau Grec decât un Român brașovean. Numiții caută cu tot prețul să contrabalanseze pe numiții.

Dar' intrucat' protejiază Maiorescu tinerii Ardeleni nu este de lipsă să cetești din cărți. Este suficient a întreba un Român ardelen: Cine te-a protejizat? — Maiorescu! are să fie răspunsul Ori se întrebăm pe primul universitar ardelen cine l'a ajutat și ear' se va răspunde: Maiorescu. Ușile casei lui Maiorescu stau pururea deschise înaintea tinerilor Ardeleni imigrați. Și Maiorescu face aceasta, fiindcă știe că tinerii Ardeleni vine cu cultură germană primită prin intermediul maghiar.

La acestea se mai adauge încă o împrejurare: caracterul etnic al Românului ardelen. Hașdău, reprezentantul șovinismului român și al urei maghiare în știință, a ținut la începutul anului 1872 o conferință la Athenaeu. În aceasta a asemănat caracterul Românului cu un copil. Rar a spus Hașdău un adevăr mai mare ca atunci. Cine numai puțină vreme a convenit cu Românul din România momentan observă, că însușirile bune și rele ale acestuia seamănă mult cu ale copilului.

Românul din România ne câștigă iute simpatia noastră ca și copilul prin nemilo-cirea sa, atașarea prietenoasă, filosofia sa veselă și inima sa bună, dar' dacă așteptăm dela el solidaritate, perseverență, sentiment serios de datorință și încredere, chiar așa ne înșelăm ca și în copil. Lipsa de judecată, grandamania basată pe optimism copilăresc, lăudăroșia naivă, care de multe-ori te supără, altă-dată ear' te constrînge să zîmbești se pot egal explica din această notă fundamentală a caracterului lor. Această notă generală a caracterului explică că în România în scurtă vreme pot face avere și ajunge la putere aventurieri mai vicleni, energici și perseverenți din toate națiunile. Acestorii inteligenți încă se pot număra între acestia, numai într-un înțeles mai bun și mai nobil, căci și ei răspund pentru averea și puterea câștigată cu sentiment național adevărat, entusiasm patriotic și muncă prețioasă și serioasă.

Maghiarii și Românii.

(Treia articoli din „Democratul.”)

The proper study of man, is — man.
Cel mai propriu studiu pentru om,
este — omul.

II.

Eată între altele și un exemplu istoric de pofta de cutropire a Ungurilor.

Tuhutum auzind dela locuitorii despăne bunătața țerii Ardealului, unde stăpâna Gelu, domn român, pofti ca prin harul ducelui Arpad, stăpânul seu, să-și capete lui și urmașilor lui Ardealul, a trimis pe un oarecare om viclen, pe Oparfarcășiu, tatăl lui Ogmand, ca să spioneze locurile și pe popor ca să poată face război cu înlesnire. Resultatul fu, că Gelu fu omorât lungă aială Căpuș, ear' Românii lingușiți de Tuhutum aleseră pe acest străin, care știa și limba română, deoarece-l locuise în Moldova între Români. Aceasta se întâmplă pe la 889—907 după Christos.

La anul 1319, Radu-Negru Vodă se proclamă de domn al Făgărașului, și ca să brevel repede cu istoria, se venim la Mihaiu Bravel, care, după multe victorii a cuprins toată Transilvania și a intrat victorios în cetatea Belgrad (Alba-Iulia), unde s'a în-trenat. Ear' după-ce a supus și Moldova, Mihaiu a început a se intitula domn a trei țeri: al țerii Munteneste, al Moldovei și al Ardealului.)

Acestea avură loc la anul 1599.

La anul 1713, după ce revoluționarul Franz Leopold Rákotzi fu bătut de Austriaci la Rombay, Transilvania se supuse împăratului Austriei, fiindcă prințul Apafi murise fără a fi avut moștenitori. Cu acest prînt s'a sfîrșit cu totul moștenirea Ungurilor asupra Transilvaniei, și nu mai pot avea nici un drept nici o pretensiune de a se încorpora Transilvania cu Ungaria. Și dacă se face această unire fără consimțământul Românilor, care sînt majoritatea populației, atunci tare se nedreptătesc Românii. Este un drept natural ca Transilvania să fie română, căci s'a văzut că genul națiunii române făcut ca să reinvieze într'înșii simțul de naționalitate și patriotism la anul 1784 când se răsculară Românii Nicolae Urs (Horia), Cloșca, Crișan și Salius cu 16.000 Români contra impilorilor lor, dar' — impilatori totdeauna înving! Este evident că ei nedreptățiti în drepturile lor se răscolară contra apăsătorilor.

Dar' se revenim la obiect.

Maniera Maghirilor de a calumnia pe celelalte națiuni, și mai cu seamă pe Români, că ar fi cei mai apuși oameni și fără curagiu, fu răspălită de multe-ori de către Români.

Să lăsam la o parte pe eroii români, Iancu, Balint, Axente ș.a. care la 1848 li-au dat o bună lecțiune Maghirilor neînțelegători, dar' de care se folosi Casa habsburgică (care acum sacrifică pe conaționalii acestor eroi supremației Ungurilor) și să cităm tot din trecut oare-care exemple, chiar după istoriograful maghiar Turocz, la partea a II-a a cronicei Ungariei scrisă de dînsul:

La anul 1330 sculându-se cu oaste mare Carol, regele Ungurilor asupra lui Basarab-Vodă al Țerii-Românești, acesta le arătă că Românii nu sînt oameni apuși și fără curagiu, căci atîta îi bătura Românii încît numără multe de ostași unguri și nemeși căzură; le

*) Fotino, Istoria Daciei — Partea a 4-a Epoca IV-a Cap. I. 74 Vol. II-lea.

robiră arme, cai mulți și bani etc. Ba încă și regele Carol nu-și putu scăpa capul altfel decât în haine schimbate, îmbrăcînd cu hainele sale pe un Ungur, numit Deșeu, pe care îl și omorîră ostașii lui Basarab-Vodă, socotind că este însuși Carol, regele de care pe atunci tremurau mulți.”

Cu toate-că acest istoriograf ungur nu avu încă de a spune despre marea victorie a Românilor asupra Ungurilor, totuși nu putu a nu scrie fără pismă despre Români zicînd, că cădeau și ei ca muștele, numărîndu-i, multe cănească, și zice, că numai dracul cel din infern a numărat căți Români au căzut acolo.

Asemenea și Ludovic, regele Ungurilor fiul lui Carol, a trimis pe Nicolae Voevod al Ardealului cu oaste tare, cu nemeși și Săcui prin săcuiene în țara-Românească asupra lui Laiu-Vodă, dar' o pățiră Ungurii și aici, încăt foarte puțini scăpară din mâinile Românilor.

Tot Turocz Ungurul la part 3. cap. 17 spune, că Sigismund regele Ungurilor trimise pe Ștefanus de Lozonec ducele maghiar asupra lui Dan-Vodă, dar' acest duce maghiar perli în bătaie.

Când fu lupta între Turci și Unguri și se împăcără Românii cu Ungurii, vîzînd Vlad-Vodă Dracula al Țerii-Românești că oastea regelui maghiar Vladislav era numai de 3000 soldații îi dete 4000 de Români ostași sub comanda generalisimului Ioan Corvin de Huniade, care era cunoscut de toată Europa pentru vitejiile lui.

El în urma acestei mari victorii căt și a mai multora asemenea fu proclamat de voevod al Ardealului, guvernator al Ungariei și comite al Bistriței. El muri fiind bătrîn și moartea lui fu jeliță de toată creștinătatea.

Ploiești, Septembrie 1893.

Eremitul din Carpați.

Serbarile franco-ruse.

Prezidentul Carnot a sosit la 27 c. în Toulon. Îndată după sosire prezidentul s'a dus la prefectura marinei și de acolo însoțit de toate persoanele oficiale, pe bordul vaporului „Formidable”. Ministrul de marină Rioumier l'a prezentat oficerii escadre dînd expresiune supunerii necondiționate a acestora pentru instituțiunea Franței, care poate privi plină de încredere la flota sa. Prezidentul Carnot a răspuns, că nu află de lipsă a mai spune, căt de mare e încrederea țerii în marină și cătă iubire nutrește aceleia. Această încredere și iubire le și merită, a zis prezidentul.

După primirea oficerilor prezidentul a primit pe admiralul Avelan, care a venit însoțit de comandanții celor cinci corăbii pancerate rusești pe bordul lui „Formidable” spre a-l saluta.

Prezidentul a strîns cu cordialitate mîna admiralului și l'a invitat să intre într'un salon, unde s'a încins o conversație vie între oficeri, miniștri și celelalte persoane oficiale.

După cîteva minute Avelan s'a re-ntors pe bordul vasului „Împăratul Nicolae”. Îndată după aceea prezidentul Carnot s'a urcat într'o barcă spre a trece în revistă escadra rusească. Când barca s'a apropiat de corăbiile rusești, acestea au arborat pavilionul francez. Mateloții s'au urcat pe catarguri și strigătele lor de „hurrah!” se amestecau cu sunetele marsliezei, ce se intonasă pe podurile corăbiilor, cu sgomotul tobelor și trompetelor.

După terminarea revistei prezidentul Carnot s'a dus pe bordul vaporului „Împăratul Nicolae”. Admiratul Avelan l'a așteptat la scară, ear' ambasadorul Mohrenheim l'a întîmpinat pe punte. Corabia a arborat pavilionul francez pe catargul cel mare, compania terestră a pășit sub arme, mateloții au isbucnit în strigăte de „hurrah!”. În vreme-ce tunurile au dat 21 de salve. Prezidentul a pășit prin mijlocul spalierului format de oficeri, care purtau distincțiunile franceze. Marinarii i-au făcut o primire asemenea unui cap încoronat. După vizitarea saloanelor, prezidentul a vizitat corabia „Nakhimoff”, unde i's-au făcut aceleași onoruri. În timpul acestei vizite baronul Mohrenheim a avut o întrevorbire interesantă cu contele Montebello. La 11 oare și 20 minute prezidentul s'a întors în arsenal și apoi a luat dejunul la prefectura marinei.

În aceeași zi prezidentul, admiralul Avelan și oficerii ruși au asistat la sfîntirea corăbiei pancerate „Jauregniberry” în La Seyne. Sosirea admiralului Avelan și a prezidentului Carnot au produs ovațiuni sgomotoase. La sfîntirea episcopul a asigurat pe prezidentul de supunerea leală și credincioasă a clerului pentru instituțiunile Franței, căreia festivitățile franco-ruse par a-i deside de cele mai liniștitoare perspective. După aceea episcopul adresându-se către admiralul Avelan a zis: „Fie ca prietenia între

Francia și Rusia să le facă păzitori și arbitrii ai păcii”. După aceea corabia s'a pus în mișcare în mijlocul aclamațiilor multîmii.

CRONICA

Societatea de lectură „Petrul Maior” a junimii române din Budapesta constituindu-se în gedința sa generală din 15 Octombrie a. c. și-a ales comitetul pe anul 1893—4 în următorul mod: Președinte, Ilie Dăianu, stud. fil., vicepreședinte, Iuliu Maniu, stud. jur., secretar George Demeter, stud. jur., notari, Onisfor Băjur, stud. techn. și Aurel Vlad, stud. jur., cesar Enea Papiu, stud. jur., contralor, Sever Colbasi, stud. jur., bibliotecari, Dimitrie Lupan, stud. fil., și Constantin Lacea, stud. fil., redactor la foaia, „Roza cu ghimpi Atanasie Vasu, stud. med., colaboratori, Octavian Găva, stud. jur. și Alexiu David, stud. jur. În comisiunea literară: Ioan Bunea, stud. fil., președinte, Octavian Vasu, stud. jur. referent, George Adam, stud. jur., Aurel Vlad, stud. jur., Iuliu Maniu, stud. jur., Nicolae Manoiu, stud. jur. și Valeriu Sciu, stud. fil. membri.

Logodiți. Dl. Pantilimon Dajdea, în-vățător s'a logodit cu Iuliana Murariu din Ligid.

*

O interpelațiune. Sîntem rugați din Brașov să publicăm următoarele rînduri asupra cărora atragem atențiunea venerabilului consistor gr.-or. de aici. Se apropie anul de când s'a constatat că Ioan Roșculeț, fostul episcop dela biserica „Adormirea” din Satulung a mîncat din banii bisericii vre-o 3000 fl. Ar fi trebuit să urmeze negreșit darea lui în judecată, dar' intervenind rudeniile s'a depus 1000 fl. ear' pentru rest s'au angajat frații sei Voicu Roșculeț și soru-sa Paraschiva Poenariu să dea un act de garanță. Acest act nu s'a dat și numiții nici nu voesc să-l dea. Acum am vrî să știm cine garantează banii bisericii? Și în lipsă de garanție pentru-ce fostul episcop nu este dat în judecată? Ni-se spune că consistorul cunoaște starea lucrului, atunci pentru-ce nu dă un ordin formal în această afacere? — Ordo.

*

Populațiunea comunelor urbane din România. Direcția statistice generale de pe lîngă ministerul român al domeniilor a început a publica datele privitoare la mișcarea populației în România, culese după un nou sistem introdus de acea direcție cu începutul anului curent. În „Monitorul oficial” se publică rezultatul dobîndit pentru primele trei luni ale anului curent, în comunele urbane; ele sînt în total următoarele: În Ianuarie: căsătorii 1019; divorțuri 23 (11 în București); nașteri 2760; morți 2285; născuți morți 99 (28 în București, 15 în Iași). Cel mai mare excedent al nașterilor a fost la București. Excedente ale morților asupra născuților au fost la Bîrlad, Caracal, Craiova, Iași și Roman (5—10). În Februarie: căsătorii 326; divorțuri 41 (7 la București); nașteri 2527; morți 1947; născuți morți 78 (21 la București). Excedente ale morților asupra născuților au fost 8 la T.-Severin și 2 la T.-Jiu. În Martie: căsătorii 167 (postul!); divorțuri 32 (9 la București); născuți 2593; morți 425; născuți morți 106 (31 la București). Excedente ale morților asupra născuților au fost la Galați 17, la Pesta, T.-Măgurele și Vasluiu câte 5, la Bîrlad, Tîrgoviște, Constanța câte 1 sau 2.

*

Eiffel și Rușii. Oficerii ruși au vizitat, între altele, la Paris, și turnul Eiffel. Au fost primiți, spun gazetele, de însuși Eiffel, în fruntea consiliului seu de administrație. De când cu procesul seu, acum pentru fînția-oară s'a arătat dl Eiffel în public.

*

Căți oameni mor de holera? S'a publicat nu demult o statistică foarte interesantă privitoare la morții de holera în Asia mică. La Meca și împrejurimi mor pe fiecare zi cam 300 de oameni. Altă-dată mor câte 500. De o lună încoace au murit de boala asta teribilă 20.000 de oameni, dintre care cea mai mare parte pelerini. Se întîmplă adese-ori incidente foarte grave. Autoritățile sanitare vreau de exemplu să ducă pe bolnavi la lazaret. Cunoscuții sau familiile acestora se opun. Atunci se naște de obicei o luptă violentă între ei și soldați. Acum cîteva zile au fost împușcați 7 pelerini, care au început să se ție la bătaie cu soldații.

Discursul de deschidere

a domnului Ioan Moldovan, protopop gr.-cat. din Medias, ținută în Șeica-mare cu ocaziunea adunării generale din 16 Iulie a. c. a despărțimîntului XXIX. al „Asociațiunii transilvane. pentru literatura și cultura poporului român.”

Onorată adunare generală!

Vă salut cu bucurie în a III-a adunare a tînerului nostru despărțimînt. D-zeu, care este și al Românului și dorește ca să trăească neamul nostru prin secolii, și iubirea D-voastre spre lumină și progres, ne-a în-trunit astăzi în această strălucită adunare, ca în mod nefățărit și cu puteri unite, ca frați dela o scumpă mamă, să conlucrăm la ridicarea pomposului paladiu și altar sfînt național al „Asociațiunii transilvane,” pe care cu pietate și depunem jertfa și tributul iubirii noastre și prin aceea să facem posibilă progresarea în știință și cultură a generațiunii prezente și celei viitoare.

Domnilor! Precum se condiționează puterea de viață a unui pom roditor, nu numai singur dela puterea lui internă suptă din ră-

episcop (?). Dă în jos, dă în sus, autorul „patriotice minciuni” ca în palmă. Atîta știu-serăm dela un preot al lui, se vede cu frica lui D-zeu, că Desevfy este omul care se scaldă cu delicii în apa murdă a șovinismului, apa ce mină roatele hodoarogale „magyar nemzeti kultur”-ei! *) N'a fost alta de făcut, decât ca însuși Pavel să-și ceară deslușiri.

A doua zi, adevă zia primirii deputațiunilor din partea Maiestății Sale, după eșirea lui dela slujba săvîrșită în biserica rom.-cat. nația postată de-a-lungul drumului pe unde avea să treacă îl primește din nou cu urale de „să trăească” de se cutremura atmosfera, între care în imediata apropiere a Maiestății Sale a răsunat o singură voce a unui nefericit „hazafi”: „éljen Kossuth!” Toate deputațiunile erau adunate într'o sală mică de așteptare, așa după-cum se zice: „cîne cu cîne, mîta cu mîta”.

Nostimă era în special poziția ce ocupa garda episcopului Pavel, vis-à-vis de trupa „bine nutrită” a lui Desevfy. Vîzîndu-i pe acești din urmă „mi-am adus aminte de vorba Țiganului lui Ștefan-Vodă Tomșa: „Doamne, s'au îngrășat berbecii, bun sînt de junghiat!” Stăteau adevă faț în față „bărzoiați!” Un formal atac l'au împedat numai două împrejurări. Una, voinea deputație a gr.-or. ce consista din bărbați tot ca brazil, pe ales, și care la o eventuală învîlmășeală sigur ar fi bătut un strașnic „Rákoczy” pe dobele umflate ale

fraților popistași; alta, șeful poliției de curte, care căuta drept în ochi și măsura de 3—4 ori de jos pînă sus pe fiecare deputat înainte de ce ar fi intrat la audiență, bag-seamă de nu-i scape prin ghiare vre-un sobol. . . Și curajul „Paveștilor” cu atît era mai potențat, cu cît pe cale privea se străcorase știrea dela șeful de secție Păpai, că Pavel are să capete deplină satisfacție. Însuși Păpai a condamnat în termii cei mai aspri pe patrioții Jekelfalussy. Asemeenea consilierul patrioții Jekelfalussy. Ba chiar și Wekerle, care îmbrăcat în costum național unguresc simplu pînă la afectare, c'un cap mai înalt decît toți, saluta pe cei-ce-l întîmpinau cu o suverană aroganță — dar' cît colo se vedea în el Șvabul fără călcăie — condamnă în termii cei mai aspri vandalismele dela Oradea. În scurta conversație ce o întreprinsese cu episcopul Mețianu, după-ce acesta își exprimase indignațiunea asupra celor petrecute la Oradea, îl asigură că Pavel va fi satisfăcut prin răspunsul ce-l va primi dela învesteata Sa.

Se săvîrșeau adevă convențiilele salutări reciproce prin toți deputații prezenți. Desevfy cu aroganța unui „gazdă”, intră cel din urmă. Salută cu afectată cordialitate pe toți; el însuși e primit din partea celor de față cu vîdită distincție; numai Pavel și Mețianu rămîn zezînd. În sfîrșit s'apropie însuși Desevfy de înalții noștri prelați, îi salută de binevenire. Din partea episcopilor români e resalutat rece, ba pe deasupra Pavel cu sprincenele încrețite și nu chiar dragălaşe privire, prînzîndu-l de mîna îi așează lîngă sine și-i

zice: „Ilustrissime, că „csöcselék”-ul dela Oradea, amețit de șovinismul nebul ce-l preocupă, s'a dimis la fapte neculificabile, înțeleg, dar' ca un coleg al meu se se pronunțe astfel după-cum ai făcut și d-ta, asta n'a fi presupus-o! Dealtmintrea caută de te clarifică și încă în termen preclusiv de 24 oare, din contră n'am să răspund despre urmări!” Ține-te, băiete! Desevfy vîzînd că lucrul s'a îngroșat îi răspunde: „O Excelență! Cu ce-am meritat oare dela soarte, ca chiare cele mai fericite momente ale vieții mele să fie conturbate prin această calumnie? Excelență, eu n'am vorbit nici c'un Jidov (?) despre întemplările dela Oradea! Te asigur, că e o infamie la mijloc! Întors către vicespan: Domnule, te rog, cearcă după isvorul acestei calumnii și compune această penibilă afacere! În aceeași zi a urmat un dementi în ziare, și prin doi încredințați ai sei care au cercetat pe ilustrul notor prelat la locuința acestuia privată, a ținut Desevfy de cuvînt, să declare știrea de o infamie și să-și exprime părerea de rău asupra abuzului ce s'a făcut cu numele lui din partea unui raportor fără suflet! În consecință din toată afacerea, Desevfy s'a ales cu o „fleașcă patriotică”, căci o s'efclise draguțu; ear' episcopul Pavel cu o iluzie mai puțin despre caracterul „hazafi”-ilor, dela cel mai ordinar „betyar”, pînă la cel mai înalt dignitar!..

Prea plăcut impresiunea „hazafi”-ilor, și c'ea a erupției din inimă

*) hordele

*, Cultura națională maghiară.

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA” ÎN SIBIIU, fundată în anul 1868

[1051] 29—

asigurează prelungă condițiile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiile, precum: asigurări de capitaluri pe cazul morții și pentru termuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătită:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1889 fl. 753,907.07	în a. 1869—1889 fl. 604.695.42
în a. 1890 „ 59,643.77	în a. 1890 „ 44.195.08
în a. 1891 „ 51,752.38	în a. 1891 „ 48,316.91
în a. 1892 „ 48,911.78	în a. 1892 „ 57,791.88
Suma fl. 914,215.—	Suma fl. 754,999.29

1,669.214 fl. 29 cr.

Conform bilanțului pentru 1892 fondurile de rezervă și garanție se urcă la
686.795 fl. 44 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu,
(Strada Căminului Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov
(H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea numită veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o **explicare poporală** a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română poporală. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

impărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe

LEGEA VETERINARĂ

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De
Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

Institutul Tipografic în Sibiu.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIIU.

A eșit de sub tipar:

Călin darul Poporului

pe anul comun

1894.

Cuprinsul: Călin darul astronomic și bisericesc, cu povești economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1894. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbrelor. — Autoritățile bisericești române din Ungaria și Transilvania. — „Naufragiul”. — Novela de Enric Castelnuovo. Tradusă de Ioan Russu Șirianul. — „Episootia”. (Din scrierea lui Anton Bacalbașa: Moș-Teacă din casarmă). — *Economic*: Cum ne putem ajuta când ne amenință lipsa de nutreț și de paie; Despre altoirea viței de viie; Floarea soarelui, o minunăție plană pentru producerea de ulei. — *Poesii*: „Plugul blăstemat”, de V. Alexandri; „Traiul când ți se urește”, de G. Coșbuc; „Gornistul dela Grivița”, de Ioan Nenitescu; „Patrie Românilor”, de G. Murnu; „Vulpea și rații”. — Fabulă, de Tr. I. Magier; „Vulturul și Teianul”. — Anecdota, de C. B. Ceahor; „Ghicuri”, de V. Simiganoșchi; „Defăimătorul”. (Caracter), de Paris Mumuleanu. — *Partea hazlie*: Tăierul cu două fețe, de Anton Pan; Sămânța de sare. — Tirgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Insearte.

Numai 20 cr. exemplarul.

La „Institutul Tipografic”
în Sibiu se află de vânzare:

PORTRETUL

dlui Dr. Vasile Lucaciu.

Un tablou în mărime de 38x28 cm.

Prețul 50 cr.

18750/1893. număr.

[2434] 1—2

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. ministerium 1893. évi 53134 számú rendelete és Szabvármegye közigazgatási bizottságának 1893. évi 958 számú határozata alapján nagyszében-ujegyházi th. közút 4—9 km. szakaszának áthelyezésénél teljesítendő földmunka és kavicsozás, valamint a szükséges korlátfák és kerékvetők felállításának biztosításá czéljából 1893. évi november hó 13-ik napjának délelőtti 10 órájára Szabvármegye alispánjánál tartandó zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentti munkákat végrehajtsanak elvállalására vonatkozó az előirányozott 31754 frt. 98 kr. költség után számított és a részletes feltételeken előírt 5%-os bánt-pénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatokat a kitűzött nap 10 órájáig a várm. alispánjánál annyi inkább adják be, mivel a későbben érkezett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nagyszébeni m. kir. államépítészeti hivatalban (szabvármegyei székház 39. számú szobájában) a hivatalos órákban megtekinthetők.

Nagyszében, 1893 évi október hó 21.

Szabvármegye alispánja:

Reissenberger.

*Find mereu recercați de a face servicii
librărești, ne-am hotărât să înființăm pe
lângă stabilimentul nostru o*

LIBRĂRIE ROMÂNEASCĂ

*care e gata de a furnisa cărți școlare, opuri
științifice și literare de orice soi, tipărituri
indeosebi pentru ofiții bisericești și comunale,
hărți și recuizite de scris.*

*Vă invităm deci de a ne onora cu co-
mande cât mai dese, pe care le vom efectua
cu toată promptitudinea și exactitatea.*

Cu toată stima

Institut Tipografic

Editura foilor

„TRIBUNA” și „FOAIA POPORULUI”.

Institutul Tipografic în Sibiu.

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca poporală a „TRIBUNEI”.

- Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
- Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Păruș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Păcălă și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Teiu leganat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Colăcărul.** Obiceiurile țărănilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Fieca a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Îndărăniul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Blăstăm de mamă.** Legendă poporală din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
- Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Din bătrâni.** Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franceză de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Genușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Un pețitor îndărătnic.** Novela de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Prietenul meu Vântură-Teară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Scăpărătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Taina unei vieți.** De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Păcălă în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Sgârșitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nușciul-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Un idil în Roseni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Dina măgarelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de I. L. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
- Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Rusalin păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbișoniu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
- Roma învinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- Clara Milici.** Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enca Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 b.
- O sută de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.